

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 23. november 2000 šte. 47 (3093) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Konstruktivni pogovori s koroško deželno vlado

Preteklo nedeljo je deželni glavar ponovno vabil k tako imenovani okrogli mizi predstavnike ZSO in NSKS ter predsednike in šefe poslanskih klubov v deželnem zboru zastopanih političnih strank. Navzoč je bil tudi novi zvezni minister mag. Herbert Haupt.

Dnevni red je zaobjemal vprašanje otroškega varstva, zastopstva v deželnem zboru, manjšinskih medijev ipd.

V zadevi dvojezičnega varstva je ustavna služba pri deželni vladi pripravila osnutek formalnopравnih osnovnih pogojev za ustanovitev sklada, iz katerega naj bi črpali podporo vsi vzdrževalci dvojezičnih otroških vrtcev. Zvezni minister Haupt je iz svojega ministrstva ponudil podporo v višini 2,5 mio ATS letno, ostalo naj bi prispevali Urad zveznega kanclerja ter deželna vlada. Na podlagi konstruktivne razprave bo zdaj ustavna služba pri deželni vladi pripravila vse potrebne podlage za sklepanje v deželni vladi in v deželnem zboru, tako da bo sklad v šolskem letu 2001 začel financirati dvojezične otroške vrtce.

Hkrati je bil dosežen sporazum, da bo posebna komisija pripravila vsebinske kriterije za financiranje teh vrtcev, še posebej kar zadeva dvojezičnost.

Nadalje je tekla obravnava o zastopstvu manjšine v deželnem zboru. Predlogu NSKS in EL (Öllingerjev model) ZSO ni nasprotovala, tako da je lahko prišlo do odkrite razprave. Izkazalo se je, da vse politične stranke vidijo večje težave pri modelu, ki terja spremembo zvezne ustave in da se bolj nagibajo k modelu, ki ga zagovarjajo sosveti v memorandumu (pravica govora v deželnem zboru in v ustreznih odborih deželnega zbora). Dokončna odločitev bo padla na seji pododbora ustavnega odbora deželnega zbora, kjer bodo prisotni tudi predstavniki ZSO in NSKS.

Glede medijev sta osrednji organizaciji predlagali, naj bi se zakon o pospeševanju medijev noveliral tako, da bi dobili tudi manjšinski mediji ustrezno podporo.

Zanimiva je bila razprava o dvojezičnih ravnateljih, kjer je

deželni glavar postregel z informacijo, da naj bi ob reformi šolstva leta 1988 prišlo do dogovora s »tedanjim predstavnikom koroških Slovencev v parlamentu Karlom Smollejem«, da naj ne bi bilo nujno, da mora imeti ravnatelj na veljavnostnem območju dvojezičnega šolstva tudi dvojezično kvalifi-

kacijo. Deželni glavar je še dodal, da je mogoče o tem vprašanju razpravljati na novo v zvezni ekspertni komisiji.

Po oceni predsednika ZSO so »razgovori z deželnozborskimi strankami potekali v konstruktivnem vzdušju, ki daje upanje, da bo le prišlo do nekaterih važnih premikov«.

Na zelo dobrem obiskanem maturantskem plesu Dvojezične trgovske akademije so se gostje odlično zabavali, opolnoči pa so maturantje pripravili še poseben polnočni plesni vložek. Nekoliko več preberite še na strani 4.

PREBLISK

Saj nas skoraj ne bo več doma. Tisti, ki radi hodijo na prireditve, so v silni zadregi: kam naj grem? Pri časopisih pa bo zmanjkalo prostora za objave, pa še vsak bi rad, da bi prav njegova/njihova bila lepo v okvirju in na vidnem mestu. Trudimo se, trudimo se.

Pa vendar; dvestolet rojstva Franceta Prešerna je pomembna obletnica. Prešeren je bolj kot kdorkoli drug ali karkoli drugega simbol te naše slovenske srenje, v globino duše ga spoštuje vsak, pa naj bo levo ali desno, veren ali brezverec. S svojo visoko umetnostjo nam je podaril največ, kar more posameznik darovati: samozavest in ponos, od-

kril nam je čudovite globine in lepote jezika. Naj zveni še tako obrabljeno: njegova poezija je večna.

Vedel je, kaj pomeni jezik za ves narod, vedel je, kaj pomeni, če je ta jezik ponižan in odrinjen, in je vse svoje življenje zastavil prav zanj.

Ran mojih bo spomin ...

In prav mi, ki ne živimo v mejah Slovenije, občutimo njegovo boleost morebiti še nekoliko bolj kot tisti, ki na uradih ne preiščujejo: naj spregovorim slovensko ali ne? Naj bom vztrajen/vztrajna ali ne. Obiščimo Prešerna, živel je tudi za nas!

S. W.

france? prešeren
kam?
kam?
osrednji koncert

MePZ »Podjuna«
MoPZ SPD
»Valentin Polanšek«
Radiški fantje
Godalni kvartet Feguš,
Maribor
VOX
Gabriel Lipuš
& band

Kulturni dom
Šentjakob
Nedelja
26. 11. 2000
14.30
SPZ & SPD »ROŽ«

V URADU ZVEZNEGA KANCLERJA

Posvet o medijih narodnih skupnosti

V prostorih Urada zveznega kanclerja so se prejšnji teden sestali zastopniki manjšinskih medijev vseh šestih priznanih narodnih skupnosti v Avstriji. Srečanje je bilo na pobudo

predsednika vseh šestih sosvetov, Hrvata Martina Ivančiča, saj se bliža novelizacija zakona o pospeševanju medijev in manjšinske medije so doslej glede podpor obravnavali bolj mačehovsko.

Za uvod je dr. Cornelia Kogoj podala zelo nazoren prikaz položaja manjšinskih medijev po drugih državah v Evropi in skoraj povsod je ta ponudba precej širša in bogatejša kot v Avstriji. Tudi manjšine potrebujejo pluralnost znotraj družbe.

Nato so predstavniki medijev na kratko orisali položaj svojega medija, v diskusiji pa je beseda tekla predvsem o obubnem položaju treh privatnih radijskih oddajnikov, Agora, Korotan in Mora na Gradiščanskem. Jasno je, da ukinitve dotacij ni mogoče enostavno sprejeti, vendar kako naprej? Gospa Kogoj je še omenila govorice o združevanju Slovenskega vestnika in Našega tednika in opozorila pred takim fatalnim korakom, ki bi nedvomno šel na račun medijske pluralnosti. Še več – taka »združitev« da bi se končala v boulevardu, je menila Kogojeva.

S. W.

SLOVENSKO PROSVETNO
DRUŠTVO RADIŠE
vabi na premiero igre

LIDIJA ALI ZAKAJ SI STRELJALA

Režija: Alenka Hain

v petek, 24. 11. 2000,
ob 20. uri

v kulturnem domu na Radišah

Nastopa domača mladinska
gledališka skupina

Rezervacije zaželjene!

SLOVENSKO PROSVETNO
DRUŠTVO BOROVLEJE
vabi na premiero igre

Niko Kupper

»Mali vitez«

Režija: Niko Kupper

v nedeljo, 26. 11. 2000,
ob 17. uri

v kulturnem domu
pri Cingelcu na Trati

Nastopa
otroška skupina SPD Borovlje

Prisrčno vabljeni!

SE ZA KULISAMI KAJ DOGAJA?

Bo razsodba Ustavnega sodišča o dvojezičnosti za 4. razred žrtvovana za druge potrebe koroških Slovencev in podpori FPÖ?

V članku, objavljenem 16. 11. 2000 v Slovenskem vestniku, sem razmišljal o meni nerazumljivem dogajanju, povezanem z odločitvijo Ustavnega sodišča o dvojezičnosti za 4. razred in omenil tudi nasprotovanje nekaterih slovenskih funkcionarjev. Eden teh npr. je še 9. 2. 2000 na seji KOKS izjavil, da se med nami v tej zadevi žal nismo mogli dogovoriti o skupnem stališču, da je bila ukinitve (odstopanje od) tožbe dalj časa možna, sedaj pa ne več.

In gospod Karel Smolle je na isti seji spraševal po možnostih štedenja z učiteljstvom pri dvojezičnem pouku.

To, da so si nekateri do zadnjega trenutka želeli, da (takšne) razsodbe Ustavnega sodišča nikoli ne bi bilo, je znano. Znano pa je tudi, da ravno ti ljudje nikoli niso razmišljali o pomembnosti odločitve in potrebnih dodatnih ukrepov ob uvedbi dvojezičnosti za 4. razred v šolsko prakso.

Dokler so bili to posamezniki (sicer med seboj v kontaktu), me to ni posebno motilo. Sedaj pa ugotavljam neko vrsto nezainteresiranosti slovenskih osrednjih organizacij in predsednika EL, kar ima povsem drugo težo. Sestajanja s politiki se nadaljujejo celo ob nedeljah, a o uvedbi dvojezičnosti na 4. šolski stopnji dvojezične ljudske šole ni govora, saj to bo že komisija uredila. Pa smo sredi problema!

Šolska komisija – nepotrebno sestajanje?

Ureditev komisije je bila z naše strani od nekaterih zaže-

ljena, celo predlagala se je. Izkušnje iz preteklosti so se negirale. Dejstvo je, da za izvedbo razsodbe Ustavnega sodišča nobena komisija ni potrebna, le daljši strokovni razgovor na dunajskem ministrstvu. NSKS se povrh še od vsega začetka strinja s podaljšanjem roka za uvedbo razsodbe v prakso. S takimi stališči se vede ali nevede pomaga posebno FPÖ iz zagate, nam pa nič ne koristi.

Na vprašanje (NT, 9. 6. 2000): Kdo bo zastopal (v komisiji) koroške Slovence? je dr. P. Apovnik dejal: »Izhajam iz tega, da bodo imenovani tisti, ki so zastopali narodno skupnost tudi pri hearingu v deželnozborskem pododboru, torej NSKS, ZSO in EL.« Dr. M. Sturm je takrat povedal za NT »... osebno ne bom sodeloval v strokovni komisiji, ...«. Prav zanimivo. Vsaj del oseb se torej še kar vnaprej ponuja in do danes (vsaj brali tega nikjer nismo) ne vprašuje prizadetega učiteljstva in staršev otrok, kaj vse je treba vedeti in pravočasno storiti. Navsezadnje morda nekateri zares verjamejo v odločitve v konsenzu z manjšino. Pri posameznikih zaradi njihovega zadržanja še vedno dvomim v resno hotenje, da pride do uvedbe dvojezičnosti v četrtem razredu. Jaz verjamem le v možnost mešetarnjenja na račun razsodbe Ustavnega sodišča, bolj »moderno« povedano, v sklepanje potrebnih (gnilih?) kompromisov ob koncu 20. stoletja.

Da moja skrb ni le moja, mi potrjujejo prispevki nekaterih oseb v naših tednikih. Zanimive

so ugotovitve J. Kulmescha v Bomo šli žejni čez vodo?, v povezavi s takoi menovanim »konsenzom« 14. 7. 2000 v NT: Izjava o nameri (Letter of intend) koroške deželne vlade je neobvezujoč papir. V najboljšem primeru lahko služi kot pogajalsko izhodišče, kakor si ga predstavlja za svojo stran deželna vlada ...

Se bo razširjeni KOKS sestali?

Razširjeni KOKS se lahko sestane le, tako mislim jaz, če to želita predsednika obeh organizacij. Čutim potrebo, da razširjeni KOKS potrdi vseh šest predlaganih slovenskih članov v dunajsko šolsko komisijo, izve o namerah in predlogih za delo in kar je najvažnejše, sprejme sklep o smernicah za delo v komisiji. Ravno tako naj bi sprejel razširjeni KOKS sklep o potrebi občasnega poročanja o delu v komisiji in o potrditvi rezultata pred zaključkom dela v komisiji. Razširjeni KOKS naj bi torej odločal tako o vsebini pogovorov kot tudi o pristanku ali nepristanku na delni ali končni rezultat pogovorov. Tako bi v odgovorno delo vključili poznavalce situacije na vasi, ljudi s podeželja, izključili, da se po naših vaseh ljudje naprej lahko jezijo na naše organizacije in preprečili, da bi se kdo izmed NSKS, ZSO, EL ali Strokovnega pedagoškega združenja (SPZdr) brigal le za svoje interese. Z delom na tak način bi pokazali voljo in zmožnost do demokratičnega obnašanja med nami, prenehali z načinom dela v pre-

teklosti in dokazali, da zasledujemo skupni interes.

Je špekulacija o »kšeftu« brezpredmetna?

Ob sprejetju poprej navedenih predstav o delu v komisiji izključujem vsako mešetarnjenje. V nasprotnem slučaju pa bi bilo zame le-to potrjeno. Kdor bi namreč poskusil onemogočiti za nadaljnji obstoj dvojezičnega šolstva in njegovo izboljšanje odločitve v dovolj številnem skupnem gremiju, ta nekaj skriva.

V razmislek o verodostojnosti obljub omenim povsem različno ravnanje politično odgovornih oseb za šolske zadeve na Koroškem v bližnji preteklosti in danes:

Šolski referent Ausserwinkler (SPÖ) je imenoval za dvojezične šole dvojezične ravnatelje in 17. aprila 1996 zavrnil priporočilo (resolucijo) skupine enojezičnih učiteljev/ic iz okraja Velikovec, kjer ti zahtevajo spremembe šolske zakonodaje, ker so po njihovi oceni v dvojezičnih šolah službeno-pravno zapostavljeni. Med drugim omenjajo, da na teh šolah ne morejo postati ravnatelj/ce. Resolucija vsebuje tudi zahteve po spremembi organizacije pouka.

Šolski referent Haider (FPÖ) je letos po »dogovoru odločanja v konsenzu« imenoval dva enojezična ravnatelja na dveh dvojezičnih šolah. Zahteve »Platforme« ni zavrnil, pač pa jih je uspel spretno vključiti v papir, namenjen za pogajanja v šolski komisiji. Poleg tega sta med podpisniki »Platforme« (večina iz okraja Velikovec)

tudi deželni šolski inšpektor za obvezno šolstvo in član političnega gremija Deželnega šolskega sveta za Koroško, oba iz njegove stranke.

Ali gre za sodelovanje KHD/FPÖ zaradi »politične potrebe«, ki naj bo protiutež razsodbi Ustavnega sodišča, da se lahko strokovnim razpravam dodajo še politične zahteve nemškonskonalnih krogov? Bi bilo morda celo mogoče, da je to kdo naročil? In tako naj pride do konsenza? Ga sploh kdo hoče?

Kakšen bo razplet v šolski zadevi?

Ob pravilnem zastopanju (ki ga do sedaj ne zasledim) naših interesov v dvojezičnem šolstvu se Koroška ne more ubraniti izvršitve razsodbe Ustavnega sodišča glede dvojezičnosti za vse razrede dvojezične ljudske šole. Za deželnega glavarja in njegovo FPÖ bi to pomenilo nepredvidljivo velike politične težave. »Krivi« bi bili mi, koroški Slovenci. KHD ne bi stal na naši strani. Nekaterim koroškim strankam bi se bilo treba ozirati na mednarodno javnost, preostro nas v javnosti ne bi mogli napadati, le bolj prikrito. Marsikaj bi se dogajalo. Na obzorju same nevšečnosti za »pogajalce«. Bi bilo čudno, če se kdo zboji nevihte in zaradi tega raje pomaga FPÖ iz zagate, pa še kaj (za nas) dobi za to?

Kako bi kaj reagiral Cankarjev hlapec Jernej, če bi svojčas le bil našel na Dunaju svojo pravico? Bi jo sam poteptal v blato?

Franc Kukovica

EINSPIELERJEVA NAGRADA INTENDANTOMA ORF-A

Kaj se skriva za napovedanim pilotnim projektom?

»Za posebne zasluge pri uveljavljanju slovenskega jezika v elektronskih medijih in za razumevanje med narodnimi manjšinami in večinskimi prebivalstvom«, tako se glasi utemeljitev, sta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza v sredo, 15. novembra, Gerhardu Weisu, generalnemu intendantu, in Gerhardu Draxlerju, koroškemu intendantu ORF podelila deveto Einspielerjevo nagrado. Lavdacijo je imel podpredsednik NSKS dr. Reginald Vospernik, pevsko pa je prireditev oplešal MePZ »Danica« iz Šent Primoža.

Generalni intendant Weis je občinstvo, predvsem pa navzoče sodelavce in odgovorne sodelavce koroškega ORF krepko presepetil z napovedjo posebnega pilotnega projekta za celodnevni slovenski sporod. Takoj pa je to prijetno napoved relativiral z dodatkom, da politiki o takšnem projektu še ničesar ne vedo. Weis upa, da orfovski kuratorij pilotnega projekta ne bo odklonil.

Weis je svojo napoved očitno oprl na ustavno določilo o »jezikovni in kulturni raznolikosti Avstrije«, h kateremu se je izrecno priznal. Iz njegovih ust je bil pohvale deležen tudi slovenski oddelek pri celovškem radiu, predvsem pa je gost iz Dunaja pohvalil spletno stran oddelka, ki jo ureja Andrej Mohar.

Kakšna pa bo v prihodnje slovenska jezikovna ponudba ORF, je še odprto. Dejstvo je, da privatna radia AGORA in Korotan od naslednjega leta naprej od države ne bosta dobila nobene podpore več (pri AGORA so sodelavcem že odpovedali službe, 7. decembra bo društvo AGORA na izrednem občnem zboru zastavilo smernice za prihodnost), in da je trenutno v zraku več špekulacij, ki segajo od popolnega prevzema frekvence obeh radij oz. do njune ohlapne vključitve v orfovski oddajni sestav. AGORA in Korotan oddajata na isti frekvenci in si 24 ur delita pogod-

beno po znanem ključu. V pogodbi pa je prav tako izrecno zapisano, da morajo vse pomembne odločitve, ki prizadevajo obe strani, biti soglasno sprejete. To načelo bo vsekakor tudi pri uvedbi pilotnega projekta igralo svojo vlogo, ko bo (naj bi) šlo za izbiro kooperacijskih partnerjev.

Vsakomur pa mora tudi biti znano, da ORF brez jasnega zakonskega naloga ne bo začel samodejno razširjati slovenskega sporeda. Odgovorni pri tem državnem mediju se dobro zavedajo političnega naboja takšne odločitve in zato modro čakajo na sklepe državnega zbora oziroma na razpravo o novelizaciji orfovskega zakona. Materija je namreč politično prevročna, da bi se je kdo neučakano loteval in se pri tem morda še krepko opekel, od obljub pa tudi še nihče ni postal sit. Razprava o novelizaciji pa je preložena najmanj na začetek prihodnjega leta. In če se bojo zadeve na političnem parketu

ter znotraj vladne koalicije v znani obliki in ostro naprej zapletale in lomile (ovaduška afera, volitve na Gradiščanskem in na Dunaju), potem se

kaj lahko zgodi, da bo parlamentarna razprava o novelizaciji orfovskega zakona odrinjena daleč v nedogled.

Franc Wakounig

ZANIMIVOST

Bogata Mohorjeva ali ...

V Sloveniji še vedno potekajo privatizacije podjetij in tako je tudi dnevnik Delo, ki ima od vseh časopisov največjo naklado, dal na borzo svoje delnice. Bitka zanje je kar precejšnja, saj je ta časopis prav gotovo eden od najbolj vplivnih – tudi politično – dejavnikov v državi. Kot smo iz Delovega poročila lahko razbrali, pa hoče te delnice kupiti tudi Mohorjeva družba – preko svoje poslovalnice v Ljubljani – za nič manj kot približno sto milijonov šilingov. Po-

temtakem je treba Mohorjevi družbi čestitati k uspešnemu poslovanju!

Mogoče je seveda tudi, da je dala Mohorjeva na razpolago samo svoje ime za kakega drugega kupca; špekulacijam so odprta vrata!

Če pa sama razpolaga s toliko denarja, pa bo to seveda tudi v korist narodne skupnosti. Saj se pod takimi pogoji ne bo več potegovala za (v primerjavi z zgoraj navedeno vsoto) relativno majhne podpore iz sosveta in drugih javnih virov.

Ali bo Mohorjevi tudi uspelo, da bi delnice lahko kupila, je še vprašljivo. Menda ponujajo drugi višjo odkupno ceno zanje.

Imena kot Knafeljc in Oblak in pojem Ziljska podružnica so postali simbol tega upora proti potujčevanju, proti brisanju prvobitne identitete krajev in ljudi. Po drugi svetovni vojni pa so baklo slovenskega planinstva na Koroškem na novo prižgali Lubo Urbajs, Franc Rehsmann, Danilo Kupper, Tonči Miklavčič in drugi.

V četrtek, 16. novembra, je Slovensko planinsko društvo »Celovec«, ki že skoraj pet desetletij združuje slovenske planince, pa ne samo nje, slavilo v teatru ORF 100-letnico organiziranega planinstva na Koroškem.

Branik proti germanizaciji

Slavnostni govornik večera je bil dr. Matjaž Kmecl, znan planinec, pisatelj, profesor, sploh pa srčen prijatelj koroških Slovencev. Uvodoma je napel lok od planincev Tume in Kugija do Prušnikovih gamsov na plaz, od Julijcev do Karavank, ki so vselej bile tudi zatočišče, najsi v času Miklove Zale ali pa slovenskim partizanom v boju proti nemškemu okupatorju. Slovensko planinstvo je v času avstro-ogrske monarhije igralo pomembno narodnoobrambno vlogo kot branik proti osvajalnim in potujčevalnim načrtom avstrijsko-nemškega planinskega društva. Po bridki in burni zgodovini ima SPD »Celovec« danes pomembno mesto pri preseganju meja in predsodkov,

100 LET SLOVENSKEGA PLANINSTVA NA KOROŠKEM

Slovenci smo narod planincev

Začelo se je pred sto leti. Organizirano planinstvo med koroškimi Slovenci. Ob zibeli so stale osebe, ki so se zavedale, da je treba domače gore varovati in braniti pred potujčevalnimi, germanizacijskimi apetiti nemškega in avstrijskega planinstva. To je bil čas, ko so gore postale cilj nacionalistične ideologije, kar se je odražalo v načrtnem prilaščanju gorskih površin, gradnji nemških gorskih postojank ter v rigoroznem in grobem ponemčevanju gorskih, ledinskih, planinskih in krajevnih imen.

Podpredsena PZS Franc Erkar je našim planincem izročil priznanje

saj stoji na trdnih temeljih. Za Kmecla je stoletnica organiziranega slovenskega planinstva na Koroškem tudi osebni praznik, tudi zato, ker si je Sv. Lenarta pod Olšovo izbral za osebnega svetnika.

Poslovodja SPZ Janko Malle je omenil predvsem kulturno razsežnost slovenskega planinstva na Koroškem. Vselej je skrbelo za slovenski značaj južnokoroškega gorstva, ker je preprečevalo njegovo načrtno

Dr. Matjaž Kmecl

ponemčevanje, s tem pa gore ohranilo kot del slovenske kulture. Planinsko društvo je tudi pri ohranjanju naravne dediščine vodilno in svoje poslanstvo udejanja na različne načine.

S pohodom na Arihovo peč ohranja antifašistične tradicije koroških Slovencev, s stiki s planinci v Sloveniji in v Avstriji pa krepi medsebojno spoštovanje.

Slovenska prosvetna zveza in Slovensko planinsko društvo sta skupaj izdala almanah »Na planine vleče me srce ...«, ki bo del knjižnega daru SPZ. Almanah in številne sodelavce je javnosti predstavil urednik almanaha Jože Rovšek.

Predsednik SPD Celovec Hanz Lesjak, v tej funkciji je nasledil Luba Urbajsa in Franca Kropivnika, je spomnil na dejstvo, da znamenita gorska markacija »rdeč krog z belim poljem« prihaja iz Koroške. Uvedel jo je Knafeljc. Zahvalil se je ustanoviteljem SPD Celovec, predvsem pa dolgoletnemu in zdaj častnemu predsedniku Lubu Urbajsu.

SPD Celovec je vselej presevalo meje. Včlanjeno je tako v Zvezo avstrijskih alpskih društev kot tudi v Slovensko planinsko zvezo. Slovenski planinci, predvsem gorenjski, so svojčas krepko pomagali, da je zrasla koča na Bleščeči. V četrtek je v imenu Slovenske planinske zveze društvu čestital podpredsednik Franc Erkar, med voščilci pa so bili tudi planinci iz Dovjega in Mojstrane. Slovenskemu planinskemu društvu pa čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika, saj smo z njim najožje povezani in se čutimo tudi kot njegovo glasilo.

Franc Wakounig

ZVEZA SLOVENSkih ŽENA

Tudi letošnji seminar o samozavesti in pomenu slovenščine

Ženske so se ga navadile in postal je nepogrešljiv, ta vsakoletni seminar, ki ga pripravlja Zveza slovenskih žena običajno kje ob morju, saj je novembra vsak sončni žarek dobrodošel, vonj po morju in cipresah pa še dodatno pričara svojevrstno vzdušje.

Hotel »Lucija« v kraju Lucija pri Portorožu je bil ravno pravi za skupino petdesetih žensk iz vse Koroške, ne prevelik in ne premajhen, tik ob morju in s prijaznim gostinskim osebjem. In tako smo kar kmalu po prihodu – veliko se jih je pripeljalo z osebnimi avtomobili, druge s Sienčnikovim avtobusom in že kar »hišnim« šoferjem Hanzijem – poslušale prvo predavanje. Pripravila ga je mag. Sonja Novak-Lukanovič, sodelavka Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, naslovljena pa ga je »Samozavest in uporaba slovenščine

– položaj, vloga in vrednotenje slovenskega jezika«.

Njen prikaz uveljavljanja slovenščine kot uradnega jezika je bil izredno zanimiv, saj se ob njegovi današnji samoumevnosti včasih ne zavedamo, da se je resnično uveljavil na vseh plateh družbenega življenja šele v tem stoletju. Vezanost narodnostne identitete na jezik pa je treba dandanes pojmovati širše kot nekoč – pripadnost narodu ni nujno vezana nanj, saj poznamo dovolj primerov, ko se potomci slovenskih izseljencev prištevajo k Slovincem, čeprav jezika ne obvladajo.

O odnosu do tujih izposojenk v besedišču pravi Novak-Lukmanovičeva, da so v vsakem jeziku nekaj normalnega; jezi se širi in bogati; v zgodovini sta imela največji vpliv na naš jezik latinščina in nemščina, danes igra to vlogo angleščina. Tako kot povsod po svetu je tudi Slovenija sredi globalizacije, mladina uporablja slang z angleškimi besedami (kdo jih ne pozna: full cool, shit, ...). Kako obraniti slovenski jezik pred pretiranimi in nezaželenimi vplivi? Zaradi prostorske majhnosti, prometne izpostavljenosti, telekomunika-

cij itd. je to silno težko, zato je vedno znova slišati zahteve po zakonski ureditvi rabe slovenščine. Proti koncu predavanja pa je mag. Novak-Lukanovičeva še postavila vprašanje, kako bosta slovenski jezik in kultura preživela ob vključevanju Slovenije v Evropo.

Drugega dne pa je mag. Milena Kejžar psihološko razčlenila sestavine našega ravnanja v situacijah (v položajih, so nas popravili), ko smo omahljivi, ko si ne upamo prav spregovoriti v slovenščini. Kaj se tedaj dogaja z nami, kako preprečiti naše slabo počutje, kaj storiti?

S takim zavestnim razmišljanjem bi se morali večkrat ukvarjati.

Posebno veselje pa je ženskam pripravil slovenski pesnik Marjan Pungartnik, ki jim je zlahka dokazal, da v vsaki tihi pesnica. Ženske je znal motivirati, da so prelele na papir čudovite pesniške besede, ki jih je Pungartnik znal preletiti v pravcate pesnitve.

Družabnost pa bi ne bila družabnost, če bi ne šle še na supergalamega večerjo k Pavletu v Piran. Okusne ribe in dobro vino enostavno spadajo k izobraževalnim dnevom! Pred večerjo pa smo si ogledale še novo galerijo v Piranu, Pungartnikovo odkritje Zlatka Obed z Opčin, manjšinka iz Italije torej, pa je brala iz svojih pesmi.

Nasvidenje na naslednjem seminarju leta 2001!

S. W.

Pesnik Marjan Pungartnik

Ženske so pozorno sledile predavanju

Mag. Sonja Novak-Lukanovič

Mag. Milena Kejžar

PLES DVOJEZIČNE TRGOVSKE AKADEMIJE

Mladina je bila s peedy

Dvojezična trgovska akademija v Celovcu, ki je letos slavila 10 letnico obstoja, je preteklo soboto odprli plesno sezono koroških Slovencev. Na letošnji ples, ki je pomemben dogodek za maturantke in maturante, so se dijaki in dijakinje dobro pripravili. Z organizacijo pa so pričeli že v poletnih mesecih – dogovor z glasbenimi skupinami, vabila, prigrizek, srečolov, točilnica idr.

Po tradicionalni polonezi je bil prvi ples, hčerke z očeti in sinovi z materami. V vseh gostinskih prostorih sindikalne hiše so se gnetli obiskovalci, med njimi veliko šolske mladine, starši, nekdanji maturantje in drugi. Za dobro razpoloženje v veliki dvorani in na parketu je skrbel priljubljeni narodnozabavni ansambel »Stopar« iz Slovenije in skupina »Carinthia

Dekle v lascivni plesni obleki

Band« s pevko Ali Gaggl, ki sta odlično zabavala plesne pare do jutranjih ur.

Plesa so se udeležili tudi številni častni gostje, med njimi konzul RS Jure Žmauc, deželni glavar Jörg Haider, državni poslanec Dieter Antoni, inšpektor Teodor Domej, predsednika Bernard Sadovnik in Marjan Sturm, direktorji drugih šol ter razni predstavniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja koroških Slovencev.

M. Š.

Prijetno so se imele Neži, Neža in Neži iz Bilčova

Maturantke in maturantje so nazdravili na ples

Slike: Stukelj

PROJEKT SPZ V PREŠERNOVEM LETU

Osrednji koncert, monodrama in erotična besedila

Letošnja 200-letnica Prešernovega rojstva je kot rdeča nit spremljala in usmerjala kulturno delovanje koroških Slovencev, naj bo to na krajevni ali pa na centralni ravni.

Slovenska prosvetna zveza je skupaj z glasbenim gledališčem Gabrijel pripravila večplasten projekt, posebej poimenovan po Francetu Prešernu.

Projekt »France Prešeren« je zasnovan tridelno z mozaičnimi kamni »Kam?«, »Srečanje« in »Dekletom«. Na sporedu je šest prireditev. Projekt sta javnosti predstavila Janko Malle, poslovodja SPZ in Gabrijel Lipuš, vodja glasbenega gledališča »Gabriel«.

»KAM?«: Edina točka prvega dela je osrednji koncert SPZ. Zasnovan je kot simbioza med običajno in inovativno koncertno zvrstjo. V prvem delu osrednjega koncerta bodo zbori kot MePZ »Podjuna«, MoPZ »Valentin Polanšek« in Radiški fantje« peli Prešernove pesmi. V drugem delu pa bo Ansambel VOX pel nove kompozicije Prešernovih pesmi, ki jih je

uglasbil Ljubljancan Dečo Žgur. Scenarij za osrednji koncert je napisal Andrej Kokot. Osrednji koncert bo na dveh krajih:

26. novembra popoldne v kulturnem domu v Šentjakobu v Rožu, in

3. decembra ob 14.30 v pliberškem Kulturnem domu (3. december je Prešernov rojstni dan).

»SREČANJE«: to geslo velja za monodramo »Srečanje s Prešernom«. Kdor tega čudovitega utrinka izpod peresa Matjaža Kmecla ter v osebi igralca Jožefa Ropoše še ni videl, naj se drevi ob 19.30 poda v celovški Napoleonstadl, jutri, 24. novembra pa ob isti uri v žitrajški KUMST. Priložnost za ogled monodrame bo še v četrtek, 30. novembra, ob pol osmih zvečer v farni dvorani v Pliberku.

»DEKLETOM«: tretji in zadnji del projekta je namenjen erotični poeziji Franceta Prešerna ter Sonetnemu vencu. Oboje bosta v okviru literarno-glasbenega večera predstavila igralca Magda Kropiunig in Jožef Ropoša ter glasbeno gledališče »Gabriel« skupno s Poldetom Bibičem. Večer bo v petek, 1. 12. 2000, v Musilovi hiši v Celovcu, pričetek ob 19.30 uri.

O geslih, ki zaznamujejo posamezne prireditve, je Janko Malle dejal, da so usmerjena v prihodnost, vezana na brezčasno dimenzijo vprašanja, kam v kulturi in nasploh kot narod gremo? Odgovora da ne pričakuje.

Herezijske misli?

Pripravljene odgovore pa je poslovodja SPZ imel na nekatera odprta vprašanja. Na primer, ali je 8. februar, dan Prešernove smrti, resda najbolj idealen dan slovenskega kulturnega praznika. Malle je dejal, da imamo Slovenci svojstven odnos do smrti. Zato naj bo dovoljena misel, da bi morda slovenski kulturni dan prenesli na 3. december, to je Prešernov rojstni dan.

Na vprašanje, ali je misel o poklicnem gledališču med ko-

PRED PREMIERO NA RADIŠAH

Zakaj je Lidija streljala?

Naslov petkove predstave mladinske igralske skupine na Radišah je sicer Lidija ali zakaj si streljala, a daleč od gornjega naslova ni. Mladi Radišani so inovativni ali bolje, ustvarjalni. Letos niso posegli po kakem že uveljavljenem delu in so poustvarjalnost zamenjali z lastno ustvarjalnostjo. Posegli so v današnjo družbo in poskušajo pokazati kam le-ta lahko privede posameznika.

Kot nam je povedala režiserka Alenka Hainova, je predstava plod improvizacij mladih – igralcev skupine. Z njo želijo prestopiti običajno gledališče. V ta namen bo tudi sicer klasična postavitev ne-

koliko drugačna. Gledalci se bodo gibali (obračali) v smeri štirih prizorišč, doživeli bodo latentno, skrito agresijo družbe oz. njenih segmentov, namen in smisel predstave pa bo prepuščen njihovem razmišljanju.

V tej predstavi nastopa šest igralcev, tri dekleta in trije mladeniči, razmerje v igri pa je 4 proti 1 v korist družbe, da policaja ne štejemo.

Igra je samo za ljudi, ki že prenesejo agresijo (streljanje), zato, prosimo, otroke pustite doma. Prenežni so še, da bi vse to lahko prenesli brez stresa.

Mladi Radišani vas vabijo na petkovo predstavo!

NOVA ZGOŠČENKA RAJKA STROPNIKA

Izraz preseganja ozkosti meja

»Koroška – moja dežela« je naslov zgoščenke, ki jo je minuli petek, 17. novembra, predstavil Rajko Stropnik v pliberškem Kulturnem domu. Rajko Stropnik, Korošec, Slovenec, ki kulturno, narodno in sorodstveno korenini na obeh straneh državne meje, se je v sedemdesetih letih kot komet pojavil na slovenski popevkarški mavrici. S pesmimi, v katerih je tematiziral kritični narodnopolitični položaj zamejskih rojakov, se je močno uveljavil tudi med koroškimi Slovenci. Besedila za pesmi so mu pisali predvsem Anita Hudl (Anzej etc.), pa Mitja Šipek in Albin Kranjc, nekaj pa sam.

Rajko Stropnik je do danes ostal zvest glasbi, omenjena nova zgoščenka pa je močno obarvana v ameriškem country-

stilu, pa čeprav je Koroška ostala njegova velika ljubezen. Za glasbeni okvir dobro obiskane predstavitev zgoščenke je poskrbel Oktet Suha, ki ima v repertoarju mnogo Anitinih in Rajkovih pesmi, povezoval pa je Jokey Logar.

Wafra

Rajko Stropnik

Foto: SV

CAFE PAZZO – RAZSTAVA DEL HELMUTA BLAŽEJA

Harmonično igranje

Priljubljena kavarna Pazzo v Pliberku nudi predvsem manj znanim umetnikom autodidaktom iz domače okolice možnost, da se s svojimi deli predstavijo širši javnosti. Domačin Helmut Blažej, po poklicu mizar, se že nekaj let ukvarja s slikarstvom. Medtem ko je v začetni fazi slikal pretežno predmetno, se je v zadnjih letih vedno bolj razvijal v abstraktno smer. Njegove slike so deljene na

tri dele in zaznamujejo trideljnost človeške duhovnosti in duševnosti. Motive črpa iz vaškega okolja in prelepe podjunske narave. Rdeča barva oziroma ploskev signalizira neke vrste motnjo v hrepenenju po harmoniji. Umetnik tudi slika na stare lesene deske, ki dajo umetninam še poseben čar in sporočilo.

Razstava je na ogled do 5. januarja 2001.

M. Š.

Umetniku Helmutu Blažaju je pri srcu harmonija

Foto: Stukelj

Franc Wakounig

ROJSTVO V ŠENTJAKOBU

Z zmajem k soncu

Deset deklic, tam nekje do ali okrog desetih let, se je preteklo soboto prvič predstavilo v farni dvorani v Šentjakobu. Z odra navzdol smo gledali široko sceno s številnimi dežniki, med njimi pa otroke, ki si želijo sonca. Pa je Maja poslala zmaja (tistega papirnatega, tetraedrske) k soncu, naj jim vendar

je sonce poslalo svoje svetle in tople žarke.

Povsem preprosta zgodbica Janeza Bitenca, bolj poznanega kot komponista glasbe za otroke, je na šentjakobskem odru zaživel v polnem otroškem sijaju.

Kako je prišlo do uprizoritve, je seveda druga zgodba. Nastopajoče deklice so v glavnem

je steklo. Tako kratko ni bilo, saj so vse deklice prvič nastopale v kaki predstavi. Toda po dobre pol leta je predstava tu.

Vse, prav vse »igralke« so se zelo potrudile. Nekatere (Veter) so še posebej izstopale. Tamar, Maja, Tanita, Jana, Nina, Ana, Vera, Lena, Lisa in Ljiljana so bile junakinje večera. Zasedle so celo oblikovalko tona Evo Moschitz, kostumerko in scenografo Evelino Batista-Abazza in lučnega mojstra Marjana Stickra.

pošlje tako željene sončne žarke. Na njegovi poti nastopijo veter, oblček, oblak, temni oblak in drugi oblaki, toda zmajček vendar uspe izročiti soncu Majino pismo in ta ji odgovori. Dežniki v prizorišču se zaprejo in nastopi veselje, ker

vse učenke ljudske šole. Učiteljica Katarina Sticker je spoznala potrebo in njihove sposobnosti in društvu »Rož« predlagala uprizoritev. Slovenska prosvetna zveza je društvu pomagala z angažmajem režiserke Alenke Hainove in delo

V Šentjakobu se je torej rodila otroška igralska skupina. Upajmo, da ne bo ostala samo dekliška in da bomo spomladi slišali, da že vadi novo predstavo, čez eno leto pa si jo bomo s ponovnim navdušenjem ogledali. J. R.

70 LET JANEZA PETJAKA

Zborovodja, organist, skladatelj in zidar

Minulo nedeljo, 12. novembra, točno na svoj sedemdeseti rojstni dan, je znani pevovodja, organist, skladatelj in harmonizator Janez Petjak iz Štebna pri Globasnici stal v središču čestitk. Pri Šoštarju v Globasnici so se zbrali pevci, drugi kulturniki, znanci, prijatelji in vaščani in mu izrekli zahvalo za njegov pomemben doprinos h kulturni rasti koroških Slovencev predvsem na zborovskem oziroma pevskem področju.

Janez Petjak že nad 50 let vodi najrazličnejše zборе v domači okolici, mnoge od njih je tudi ustanovil. Dejstvo, da si je ob vsem tem kulturnem oz. glasbenem angažmaju, saj je poleg tega uglasbil nad 200 pesmi ter pet maš, služil kruh kot zidar, priča o polnosti njegovega življenja. Njegovo ge-

slo je bil Gregorčičev verz: »... kar more, to mož storiti je dolžan«.

V nedeljo so se zbrali zbori, ki jim je Janez Petjak kot zdajšnji ali kot nekdanji vodja vtisnil svoj pečat.

To so Moški pevski zbor »Franc Leder Lesičjak« v Štebnu, cerkveni zbor iz Štebna, zbor upokojencev v Pliberku, cerkveni zbor v Šentlipšu, ter Mešani pevski zbor »Peca« v Globasnici pod vodstvom Dominika Hudla. Štebenjski moški zbor in globaški mešani zbor je ustanovil Janez Petjak.

Slavljenec je že v mladih letih kazal dar za glasbo in čeprav je bila doma pri Kojžu le kajžarska hiša, kjer pa se je veliko pelo, ga je družina podpirala, da se je začel učiti harmonija pri domačem organistu. Po vojni je eno zimo obiskoval

orglarski tečaj v Celovcu ter večmesečni zborovodski tečaj v Ljubljani. S to popotnico glasbene izobrazbe se je podal na dolgo zborovodsko in skladateljsko pot med svoje koroške rojake. V nedeljo so se mu zahvalili za vse, kar je storil na pevsko-glasbenem področju. Med gratulanti so bili v prvi vrsti zbori, predsednika društev iz Štebna in Globasnice Hubert Dimpelnik in Štefan Božič, predsednik KKZ Janko Zerzer, predsednik NSKS Bernard Sadvnik, ki mu je podelil priznanje Narodnega sveta, Ivo Bizjak iz Slovenije, zborovodski sovrstnik in prijatelj Hanzi Kežar ter globaški župan Pavel Robnik. John Winchester, Američan v Šentlipšu, mu je poklonil kratek esej, dvorana pa mu je zapela pesem »Rož-Podjuna-Zila«. Franc Wakounig

Predsednik SKD Globasnica (desno) čestita Janezu Petjaku z darilom.

MLADINSKI DOM

Filmski večer mladih

V Mladinskem domu že nad petnajst let deluje filmski krožek. Vsako leto člani krožka posnamejo nekaj kratkih filmov, s katerimi nastopajo na raznih srečanjih. (O nastopu v Izoli smo poročali pred kratkim). Do sedaj so posneli 54 kratkih animiranih in igranih filmov.

Pretekli četrtek so v klubskem prostoru organizirali filmski večer, na katerem so predstavili filme preteklega sezone. Bera je bila zelo bogata in po izjavi mentorja je bilo preteklo leto za krožek eno najbolj uspešnih.

Namen filmskega večera pa ni bil samo ogled filmov na velikem zaslonu, temveč tudi motivacija za nadaljnje delo – torej neke vrste začetek nove sezone. Ravnatelj mag. Jože Blajs je pozdravil mlade obiskovalce in goste iz Ljubljane – bili so to mentor Ciril Murnik, vodja strokovno-programske komisije filmskega oddelka pri Skladu RS za ljubiteljsko kulturno dejavnost Peter Jarh in sodelavec

Miha Klep, ki je skrbel za tehniko – in na kratko orisal program večera. Poleg filmov domačega krožka so bili na programu tudi trije filmi Osnovne šole Nove Jarše, kjer je prav tako mentor Ciril Murnik.

Ogled filmov je bilo posebno doživetje. Obrazi, ki jih vidiš vsak dan v domu, so naenkrat na velikem platnu sredi neke zgodbe ali igre že nekaj fascinantnega in tudi pri mladi publiki je bilo to začutiti. Vide-li smo naslednje filme: dva kratka, duhovita animirana filma »Škarjice« in »Prevarane«, igrane filme »Moj srček«, »Kamera: ON«, »Rasti, odrasti« in »Očka« iz delavnice Mladinskega doma in igrane filme: »Kruh«, »V kletki« in »Blazno resno« iz filmske delavnice OŠ Nove Jarše. Filmi so se ukvarjali s temami mladih kot so odrasčanje, ljubezen, huda doživetja, solidarnost idr.

Kot smo izvedeli ta večer, pa bosta film »Očka« in eden od animiranih filmov sodelovala na filmskem tekmovanju v Ženevi. Upamo, da tudi uspešno. Po tej poti se zahvaljujemo mentorju in Slovenski prosvetni zvezi za podporo.

Pred kinodvorano v Izoli: (z leve: Katja Smrtnik, Helen Dolinšek, Jana Velik, Julia Velik, Tanja Urank, doc. dr. Naško Križnar, mentor Ciril Murnik in Matej Krevs

France Prešeren

Skupni projekt Slovenske prosvetne zveze in Glasbenega gledališča Gabrijel

200-letnica rojstva je povod za večplastno praznovanje enega najbolj pomembnih slovenskih pesnikov. Vrsta prireditev je njemu posvečenih tako na Koroškem kot v Sloveniji. Med 23. novembrom in 3. decembrom pa bo o Prešernu kar nekaj različnih prireditev, ki se bodo zvrstile po raznih krajih dvojezičnega ozemlja. Projekt zajema tri gledališke predstave, glasbeno-literarni večer in dva koncerta. Pripravila sta ga Slovenska prosvetna zveza in Glasbeno gledališče Gabriel.

Četrtek, 23. novembra 2000, 19.30, Celovec, Napoleonstadel: M. Kmecl: »Srečanje s Prešernom«, monodrama

Petek, 24. novembra 2000, 19.30, Žitara vas, Kumst, M. Kmecl: »Srečanje s Prešernom«, monodrama, soprireditelj: Kumst

Nedelja, 26. novembra 2000, 14.30, Šentjakob, kulturni dom, osrednji koncert »Kam?«, soprireditelj: SPD »Rož«

Četrtek, 30. novembra 2000, 19.30, Pliberk, farna dvorana, M. Kmecl: »Srečanje s Prešernom«, monodrama, soprireditelji: SPD »Edinost« Pliberk, MePZ »Podjuna« Pliberk, MoPZ »Kralj Matjaž«, VOX

Petek, 1. decembra, 19.30, Celovec, Musilova hiša, »Dekletom«, literarno-glasbeni večer, prireditelja in producenta: Glasbeno gledališče GABRIEL, Slovenska prosvetna zveza

Nedelja, 3. december 2000, 14.30, Pliberk, Kulturni dom, osrednji koncert »Kam?«, soprireditelji: SPD »Edinost« Pliberk, MePZ »Podjuna« Pliberk, MoPZ »Kralj Matjaž«, VOX

KPD DRAVA IZ ŽVABEKA

vabi na
KONCERT
adventnih
in duhovnih pesmi

7. 12. 2000, ob 19 uri
v farni cerkvi v Žvabeku.

Sodelujejo:

MePZ Gorotan iz Šmihela, cerkveni zbor Žvabek, Oktet Suha, Pevsko-instr. skupina KPD Drava, Dvojezični otroški zbor iz Žvabeka
Soprireditelj: ORF
Izkupiček je namenjen za Madagaskar

PRIREDITVE

ČETRTEK, 23. 11.

19.00 DUNAJ, Palais Wilczek
Premišljevanje o Francetu
Prešernu. Predavata Wilhelm
Baum in Janko Messner

CELOVEC, Napoleonstadl –
SPZ, MTG

19.30 Monodrama M. Kmecl:
»Srečanje s Prešernom«.
Igra: Jožef Ropoša.

PETEK, 24. 11.

CELOVEC, Mestna galerija
17.00 Razstava Renoir-Guino.
Vodi: Janja Zikulnig

ROŽEK, galerija Šikoronja
18.00 15 let galerije Šikoronja.
Vernisaža. Umetniki: Valentin
Oman, Giselbert Hoke, Gustav
Januš, Caroline, Joze Ciuha,
Hugo Wulz, Bogdan Borčič, Janez
Bernik; igra duo Tonč Feinig

REBRCA, Mladinski center
19.00 Literarni in igralski večer:
Peter Ternovšek in MoPZ Trta

BOROVLEJE, boroveljski grad
19.00 Predstavitel knjige Tuscharja
»Jedn Kindl sai Sternle«

ŽITARA VAS, Kumst –
SPZ, KUMST

19.30 M. Kmecl: »Srečanje s
Prešernom«. Igra: Jožef Ropoša

RADIŠE, kulturni dom –
SPD Radiše

20.00 Premiera igre »Lidija ali zakaj
si streljala«. Nastopa mladinska
gledališka skupina SPD Radiše;
režija: Alenka Hain; rezervacija
zaželjena!

SOBOTA, 25. 11.

ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
18.00 Premiera gled. predstave
»Velika želja male mavrice«.
Nastopa otr. gled. skupina SPD
Šentjanž

RADIŠE, kulturni dom –
SPD Radiše

20.00 Ponovitev igre »Lidija ali zakaj
si streljala«

NEDELJA, 26. 11.

ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
10.00 Ponovitev »Velika želja male
mavrice«

ŠMIHEL, farna cerkev

10.00 Izvedba maše Edija Oražaja.
Izvajajo: razširjeni Dvojezični zbor

ŠENTJAKOB, kulturni dom – SPZ
14.30 Osrednji koncert. 200-letnica
rojstva Franceta Prešerna.
Sodelujoči: MePZ Podjuna,
MoPZ Valentin Polanšek,
Radiški fantje, VOX, Gabriel
Lipuš & band in godalni kvartet
Feguš iz Maribora

VOGRČE, farna dvorana –
KKD Vogrče

14.30 »Rdeča kapica«. Otr. gled.
skupina KKD Vogrče

BOROVLEJE, pri Cingelcu na Trati
– SPD Borovlje

17.00 Gled. predstava »Mali vitez«
(Niko Kupper). Nastopa otroška
skupina SPD Borovlje; režija:
Niko Kupper

TOREK, 28. 11.

CELOVEC, Evropska hiša – J. F.
Perkonig-Gesellschaft, založba
Drava, kult. oddelek pri deželni
vladi

19.30 Dvojezično branje »Schneläufer«
s Christiane Janach in s preva-
jalko Sonjo Wakounig

ČETRTEK, 30. 11.

CELOVEC, na univerzi, soba 144
18.00 Predstavitel skupnega projekta
univerze Celovec in Inštituta za
narodnostna vprašanja Ljubljana

CELOVEC, v prostorih ZG In ZRG
za Slovence – Združenje absol-
ventov Zvezne gimnazije za
Slovence

19.00 Redni občni zbor

CELOVEC, v knjigarni Mohorjeve
19.00 Vernisaža slikarskih del Her-
mana Germa »Na krilih barve«

Vetrinj, dvorana fresk – KKZ, SPZ
19.30 Prešeren 2000. Berejo: Maja
Haderlap, Martin Kuchling, Fabjan
Hafner; Glasba: Bernarda Fink
(glas) in Janez Gregorič (kit.)

PLIBERK, farna dvorana – SPZ
19.30 M. Kmecl: »Srečanje s
Prešernom«. Igra: Jožef Ropoša

GRADEC, v klubskih prostorih –
KSŠŠG

20.00 Redni občni zbor

PETEK, 1. 12.

ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOB, Višja šola

8.30 Dan odprtih vrat. Vodstvo po
šolskih prostorih in prigrizek.
Nadaljna vodstva ob 9.30 in
10.30

ŠENTJANŽ, k & k – Zveza
slovenskih žena

18.00 Razstava. Čipke-Tiffany-
Klobučevina. Domače umetnice
predstavljajo svoja dela

CELOVEC, Musilov dom – SPZ
19.30 Lit. glasbeni večer »Dekletom«

BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD
Bilka

19.30 Premiera »Deset zamorčkov«.
Mladinska skupina SPD Bilka

ŠENTJANŽ, k & k – SPZ, KKZ, k & k
19.30 Prešeren 2000. Berejo: Maja Ha-
derlap, Martin Kuchling, Fabjan
Hafner; Glasba: Bernarda Fink
(glas) in Janez Gregorič (kit.)

SOBOTA, 2. 12.

GLOBASNICA, pri Šoštarju – SKD
Globasnica

17.00 Plesni tečaj; vodi Gregej Krištof

CELOVEC, Klagenfurter Ensemble
– SKD Celovec

16.30 Mali princ. Nastopa lutkovna
skupina Mi smo Mi SKD Celovec

ŠMIHEL, farna dvorana – KKZ,
SPZ, KPD Šmihel

19.30 Prešeren 2000. Berejo: Maja Ha-
derlap, Martin Kuchling, Fabjan
Hafner; Glasba: Bernarda Fink
(glas) in Janez Gregorič (kit.)

BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD
Bilka

19.30 Ponovitev »Deset zamorčkov«

HODIŠE, v grajski štali – SPD
Zvezda

20.00 Irish & Scottish Folk evening

NEDELJA, 3. 12.

ŠENTPRIMOŽ, pri Voglu
11.00 Adventno srečanje upokojencev
Podjuna. Nastopajo: »Korenine«
SPD Danica

PLIBERK, kulturni dom – SPZ
14.30 Osrednji koncert. 200-letnica
rojstva Franceta Prešerna. So-
delujoči: MePZ Podjuna, MoPZ
Valentin Polanšek, Radiški fan-
tje, VOX, Gabriel Lipuš & band
in godalni kvartet Feguš iz
Maribora

21. / 22. 12. Bachov

»Božični oratorij«
v Celovcu

Mešani pevski zbor SPD »Danica« iz Šent-
primoža in zbor koroških madrigalistov
(Madrigalchor Klagenfurt) pripravljata za če-
trtek in petek 21. in 22. decembra 2000 Ba-
chov »Božični oratorij«. Nastopala bosta v ve-
liki dvorani Doma glasbe v Celovcu.

Zbor madrigalistov je ob začetku letošnje-
ga leta – leto srečanja – povabil MePZ »Dana-
ca«, da bi skupno izvedla ob 250-letnici smrti
velikega baročnega skladatelja J. S. Bacha eno
njegovih najznamenitejših del, »Božični orato-
rij«. Bach je umrl 28. julija l. 1750, star komaj
65 let. Ustvaril je okoli 1000 del, med največje
zborovsko-orkestralne stvaritve, ki jih ima
glasbena zgodovina, pa šteje gotovo Bachov
»Božični oratorij«. Zbora ga bosta izvajala
skupno s solisti in z orkestrom »Orpheus
Kammerorchester Wien« (člani orkestra bodo
deloma igrali na originalnih baročnih glasbi-
lih) pod vodstvom Klause Kuchlinga. Ne za-
mudite edinstvenega glasbenega užitka!

Vstopnice so že v predprodaji pri pevkah
in pevcih ter v pisarni Slovenske prosvetne
zveze (Danica Kežar) in Krščanske kulturne
zveze (Michaela Fugger) v Celovcu.

SLOVENSKI
VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO! Klara Stöcklitsch iz
Železne Kaple – rojstni dan; **Janez Pet-
jak** iz Globasnice – 70. rojstni dan;
Hanzi Egartner iz Gorinčič – rojstni
dan; **Cecilija Poschinger** iz Borovlj –
50. rojstni dan; **Katrcia Sušnik** iz Boro-
vij pri Pliberku – dvojni praznik; **Mari-
ja Jernej** iz Črgovič – rojstni dan; **Ka-
tarina Kordež** iz Male vasi – rojstni
dan; **Katarina Jelen** iz Libuč – rojstni
dan; **Marija David** iz Vogrč – rojstni
dan; **Anton Pukl** iz Dvora pri Šmihelu –
rojstni dan; **Viktorija Granik** iz Celov-
ca – rojstni dan; **Katarina Borovčnik** iz
Libuč – rojstni dan; **Marija Vodivnik** iz
Vogrč – 90. rojstni dan; **Tomaž Petrač**
iz Štebna – 70. rojstni dan; **Hani Schau-
nig** s Kopanj nad Ledincami – osebni
praznik; **Marija Smrečnik** iz Čepič –
rojstni dan; **Sandra Golavčnik** iz Stare
vasi – 16. rojstni dan; **Rozalija Tum-
nitz** iz Srej – rojstni dan; **Maks Oraže** z
Borovnice v Selah – rojstni dan; **Kati
Oraže** iz Sel – rojstni dan; **Katri Ro-
blek** s Kota – rojstni dan; **Hanzi Haller**
iz Ovčine nad Baškim jezerom – rojstni
dan; **Marija Sienčnik** iz Dobrle vasi –
rojstni dan; **Katarina Turner** iz Dobrle
vasi – rojstni dan; **Alojz Raschun** iz
Mlinč – rojstni dan; **Vinko Kokot** z
Žihpolj – rojstni dan; **Brigita Prušnik**
iz Podrajtram – rojstni dan; **Andrej Ko-
kot** iz Celovca – rojstni dan; **Engelbert
Wasner** iz Sel – rojstni dan; **DI Kristi-
jan Ogris** z Dunaja – rojstni dan; **dr.
Marija Spieler** iz Celovca – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 23. 11. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 24. 11. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 25. 11. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 26. 11. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 27. 11. ■ 18.10 Kratki stik

TO 28. 11. ■ 18.10 Otroški spored

SR 29. 11. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 26. 11. ■ 13.30 ORF 2 • Misijonar Peter
Opeka. • Filmski krožek »Mladinski dom«.
• Janez Petjak, glasbenik iz Štebna 70-let-
nik. • Napovedani prazniki koline. • Dob-
ljani uspešni tudi v Evropskem pokalu?

PO 27. 11. ■ 3.05 ORF 2, 16.00 TV SLO1 (Pon.)

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00
Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korota-
nov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30
KoroDan (KORO-žurnal 17.15-17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov
mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Do-
mača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30
Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane
15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in
pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 24.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00
Glasba 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00
Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06
Music for the masses 23.00 The rest of
the day 24.00 Tamara (pon.) 01.00 So-
undtrack tedna

SO 25.11. ■ Forum: Simpozij v Osojah -
Thomas Zaunschirm »Aszendend Schön-
heit« 11.00 BBC News 11.30 Glas od gore
in iz dole: V pogovoru Mihi in Emi Misch-
kulnig in Bilčovsa 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Svet je vas 18.00 Glasba
18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 BBC
News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Siesta

NE 26.11. ■ 10.00 Evropa v enem tednu
10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna
12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Spec-
ial: Evropa od spodaj 18.00 Glasba 18.45
Poročila 19.00 Club Karate 20.00 BBC
News 20.06 Sunday Loops 22.00 For tho-
se about to rock 24.00 Glasba

PO 27.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00
Druga glasba: Slovenski interpreti 18.00
Glasba 18.45 Poročila 19.00 Diditalizaci-
ja ljudske zavesti 20.00 BBC News 20.06
Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas
(pon.) 23.00 Glasba 24.00 Forum: Simpo-
zij v Osojah - Thomas Zaunschirm »As-
zendend Schönheit«(pon.)

TO 28.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Druga glasba: World music
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Kak-
koi 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina
21.00 Glasba 21.30 Planet music 22.00
Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfal-
ter 24.00 Glasba

SR 29.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 11.15 Voz latina 12.00 Poročila
12.07 Divan 13.00 Druga glasba: Jazz
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Medi-
terraneo 20.00 BBC News 20.06 Ruff Ra-
dio 22.00 Mad Force 24.00 Special: Evro-
pa od spodaj (pon.) 01.00 Glasba

ČE 30.11. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Ta mera 18.00 Glasba 18.45
Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00
BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Glasba
22.00 Club Karate 23.00 Glasba

LOBNIK – OBIRSKO

Neizmerna žalost ob smrti Eli Knes

Globoko nas je pretresla vest, da nas je zapustila Eli Knes, Sabodinova gospodinja iz Lobnika. 13. oktobra je nenadoma umrl njen mož Rudi, 12. novembra pa smo dobili grozljivo vest, da je za vedno odšla tudi Eli. »To ne sme biti res,« so bile prve besede svojcev, a smrt je neizprosna.

Eli se je rodila 13. januarja 1954 kot drugi od petih otrok Kristlne in Marije Brumnik na Obirskem. Po obveznem šolanju se je Eli odločila za poklic kuharice. Iz prvega zakona zapušča hčerko Marijo in sina Petra. K Sabodinu v Lobnik se je prisojila leta 1985. Eli in Rudiju sta se rodili dvojčici Lizi in Kristi.

Bila je pridna gospodinja in skupno z možem sta trdo delala na gorski kmetiji. Življenje ni bilo lahko. Eli je bila vsepovsod zelo priljubljena, prijazna, nasmejana in nadvse gostoljubna. Kjer je le mogla, je pomagala in sosedje so jo imeli zelo radi. Rada je zahajala tudi domov na Obirsko k mami ter obiskovala sestre in brata, če pa to ni bilo mogoče,

je pa poklicala po telefonu »kako vam kaj gre, kaj pa delate, ste vsi zdravi?« Sabodinov dom je v enemu mesecu izgubil gospodarja in gospodinja. Še pred kratkim, po izgubi moža, je Eli dejala: »Bo že šlo nekako naprej, saj vem, za koga delam, štiri otroke imam, ki me potrebujejo.«

Nepregledna množica jo je zadnji terek pospremila k zadnjemu počitku na pokopališču v Železni Kapli. Eli, hvala ti za vse in počivaj v miru!

Šestnajstletni dvojčici Lizi in Kristi obiskujeta višjo gospodarsko šolo v Pitzelstättu pri Golovici. V pomoč njima, ki sta v teku enega meseca izgubili očeta in mater, je Zveza slovenskih žena odprla pri Posojilnici-Bank Borovlje, poslovalnica Celovec, konto, na katerega lahko vplačate svoj prispevek, da bi dekleti ob težki izgubi ne imeli vsaj večjih finančnih težav. Pomagajmo jima v tem težkem času! Št. konta: bančna številka 39102, kto. 1-03.061.215

PRAIZVEDBA MAŠE V ŽELEZNI KAPLI

Navdušeno občinstvo, zadovoljen skladatelj

Komponiranje maše je in bo zmeraj sodilo med najplemenitejše in tudi najzahtevnejše oblike skladateljskega ustvarjanja. Nagibi so najrazličnejši, med nje sodi tudi zahvala. Prav to je tako pri Ediju Oražju, ki se je za komponiranje maše odločil, ker je bil pred leti otet iz zemljanskega plaz, ki je prizadel Bajtiše. Edi Oraže, na poti v Sele, da bi se srečal s pevci Dvojezičnega zbora, se je nenadoma znašel sredi naravne ujme, med vodo, štiri in kamenjem, in le za las je ušel smrti.

Od tega hudega dogodka je minilo več let in kar je sprva nastajalo v glavi, je bilo potem kot maša prelito v note na papirju. V soboto, 11. novembra, ob šestih zvečer je bila v farni cerkvi v Železni Kapli krstna izvedba Edijeve maše, pel pa je razširjeni Dvojezični zbor pod komponistovim vodstvom.

Edi Oraže se je osredotočil na »Gospod, usmili se«, »Svet«, »Oče naš« in »Jagnje božje«. Maši se pozna, da je bila za skladatelja velik izziv, ki ga je namenoma iskal. In delo je dobro opravil, saj je maša nedvomno dragocen mozaični kamen v skupni zakladnici slovenske liturgične skladateljske dejavnosti.

In izziv je bila maša tudi za zbor. To ne le zaradi zimskih temperatur v cerkvi, ampak ker skladbe precej odstopajo od običajno poznane, oz. od tega, kar smo zadnja leta na tem področju spoznali novega. Zbor je bil nalogi kos. Izjemno privlačen je predvsem solo pri

»Gospodu, usmili se«, ki ga je pela Jana Prušnik. Droban glas seki stoji nasproti celemu zboru, kar prošnji daje dodatno dramatičnost. Napetost je občutna tudi pri »Oče našu«, ki jo je stopnjeval še zbor »Obala« iz Kopra, ko je kot prvo pesem v koncertnem sporedu zapel Pahorjev »Oče naš hlapca Jerneja«.

Zanimanje za krstno izvedbo maše je bilo precejšnje in po bogoslužju so verniki spontano zaploskali. Župnik Poldej Zunder se je v zelo osebnih besedah zahvalil Ediju Oražju za kompozicijo, pevcem pa, da so žrtvovali dva novčiča časa za petje in za oblikovanje bogoslužja.

Razširjeni Dvojezični zbor, pred njim komponist maše Edi Oraže.

Edi Oraže se je pri komponiranju maše za strokovni nasvet obrnil na strokovnjake v Sloveniji, med njimi na zborovodjo in skladatelja Ambroža Čopija, ki vodi zbor »Obala« iz Kopra in »Komorni zbor Nova Gorica«.

Zbor »Obala«, ki sodi v sam evropski zborovski vrh, o čemer pričajo nacionalna in mednarodna priznanja in prva mesta, je posebej za mašo prišel na Koroško in je imel v soboto zvečer, po bogoslužju, koncert v kapelski cerkvi, v nedeljo pa v slovenskem pastoralnem centru »Cirila in Metoda« v Celovcu, kjer je Dvojezični zbor ponovil mašo.

Pevci iz Kopra so v prvem delu peli duhovne pesmi, začeni s »Očenašem hlapca Jerneja«. Na sporedu so bili še »Pater noster« P. Merkuja, »Praise the name of god with a song« A. Koepkeja, »O salutaris« V. Miškina, »Psalmus 108« A. Čopija in »In the river of Jordan« R. Hunteja.

Drugi del pa je bil namenjen slovenski narodni pesmi, kot »Visoki rej« Lojzeta Lebiča, prekmurski »Venci vejli« ali »San se šetao« ter Gabrijel-

Slovensko vodstvo skozi razstavo Renoir-Guino

Pierre Auguste Renoir (1841-1919), je verjetno eden najbolj priljubljenih slikarjev impresionistične dobe. Ko je ostareel, mu je s pomočjo »sposojenih rok«

mladega Richarda Guinoja uspelo ustvariti serijo kipov iz gline in brona. Te plastike začasno razstavlja mestna galerija v Celovcu.

Slovensko vodstvo z Janjo Zikulnig v petek, 24. 11. 2000, ob 17. uri, Mestna galerija Celovec /Stadtgalerie Klagenfurt

ČESTITKA

90 let Ane Boštjančič

Prejšnji mesec je Ana Boštjančič iz Branče vasi, po domače Zahojnikova mama, praznovala v krogu svoje družine lep jubilej, svoj devetdeseti rojstni dan.

Rodila se je 11. oktobra 1910 na kmetiji v Kajzazah, pri Miklavcu, kot najstareja

od šestih otrok. S triindvajsetimi leti se je poročila in vzela za moža Boštijevega Bertlne iz Branče vasi, ki je podedoval majhno kmetijo, na kateri sta odtlej skupno gospodarila. Zgradila sta si novo hišo in soseščina se je pri tem izkazala kot prava pomoč. V zakonu se je zakoncema rodilo sedem otrok in jubilarntka je – reci in piši – dvajsetkratna babica in sedemindvajsetkratna prababica!

Kljub visoki starosti pa je Zahojnikova mama še vedno podjetna in živahna. Morebiti jo je prav težko kmečko življenje ohranilo tako čilo. Vse življenje je bila skromna in je rada pomagala. Družbo ji dela mož, ki je celo tri leta starejši od nje. Rada pa hodi tudi v cerkev in vsako nedeljo obišče sveto mašo v farni cerkvi v Bilčovsu. Njeno številno potomstvo se ji zahvaljuje za ves trud in pozornost, ki ju je žrtvovala zanje, ter ji zagotavlja, da je vsem velik vzor. Po tej poti iskrene čestitke, ki se jim iz srca pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika!

Nova, a nenavadna knjiga o Trstu

Karl Betram Steiner, novinar in pisec, opazovalec in bohem, občudovalec kulinarike in estetike morbidnosti, pač človek, ki ga meje česar koli že zmeraj in povsod izzivajo, ki pa omejenost vehementno odklanja, ter fotograf Ferdinand Neumüller sta spet izdala knjigo. Tokrat sta se skušala približati Trstu, ki se še zmeraj, kljub tolikim desetletjem Italije, oddeva v resda razpadajoči blišči ranjke in multikulture kakanijske. Pisec in slikar

sta se mestu pod Krasom, kjer izvira reka Timava, približala od strani, ki so turistom manj pristopne, tako rekoč zahrbtno. Iz tega je nastal čudovit literarno-fotografski sprehod skozi stoletja, zgodovino, med mačkami in ljudmi, vse tja do temačnega in zakletega gradu Miramare, ki kot zidan krokar sedi nad čermitržaškega zaliva. Knjigo sta Steiner in Neumüller predstavila v nedeljo, 19. novembra, dopoldne v gradiču v Svetni vasi. Knjiga »Triest« je izšla pri založbi Carinthia, stane pa 358 šilingov.

Wafra

Steiner bere iz svoje nove knjige

30.11. ob 19.30h

Samostan v Vetrinju – dvorana fresk.

01.12. ob 19.30h

k&k center, Šentjanž v Rožu, ob 19.30h

02.12. ob 19.30h

Farna dvorana, Šmihel nad Pliberkom, ob 19.30h

Glasba

Bernarda Fink:

mezzosopran – samospevi

Janez Gregorič:

kitara – skladbe na besedila Franceta Prešerna,

Maje Haderlap, Martina Kuchlinga in Fabjana Hafnerja

Književnost

Maja Haderlap, Martin Kuchling, Fabjan Hafner: nekaj Prešernovega, nekaj o Prešernu, nekaj svojega

Likovna umetnost

Nežika A. Novak: oblikovanje prostora

kkz:

ODBOJKA / 2. ZVEZNA LIGA

Izkušnost je bila odločilna

Ženska ekipa SK Zadruga Aich/Dob je preteklo soboto igrala v Celovcu proti pomlajenemu moštvu AVC in zasluženoma zmagala s 3 : 0. Bolj izkušene Dobljanke so proti šestnajstletnim dekletom dobile prvi niz brez težav s 25 : 18. V drugem nizu so se mladinke AVC nekoliko ujele in celo šle v vodstvo in se uspešno upirale napadom rutiniranih in telesno močnejših Dobljanek. Celovčanke so niz izgubile tesno z 22 : 25. V tretjem nizu je moštvo iz Podjune zaigralo zelo kompaktno in solidno ter zmagalo s 25 : 20. Razveseljivo pri SK Aich/Dob je, da so v tekmi sodelovala tudi mlajša dekleta, ki na ta način pridobivajo potrebne izkušnje za napredovanje.

V nedeljo je ekipa Doba igrala proti Wolfsbergu in odnesla domov obe točki (3 : 1).

Kot njihovi moški kolegi so Dobljanke tudi na 3. mestu svoje lestvice v 2. zvezni ligi-vzhod. S 14 točkami zaostajajo le tesno za vodečim Union CA Südoststadtom (18).

Naslednja tekma na domačih tleh bo 2. decembra ob 17. uri proti UWW Dunaj. M. Š.

Legionarka Marjetka Šuler (v sredini) šteje med najboljše igralkice Foto: Štukelj

KOŠARKA

Nepričakovan poraz in jasna zmaga

Prejšnji teden je juniorska ekipa KOŠ poskrbela za presenečenje v negativnem smislu – ekipa je namreč bila od Trga/Feldkirchen poražena z 68 : 79. Poškodovani Rozman sicer še ni mogel nastopiti, toda to naj ne bi veljalo kot opravičilo. Utrujenost in pomankljiva koncentracija ekipe KOŠ pri metih na koš je nasprotniku omogočila zasluženoma zmago. Sedaj postaja

tesno za vstop v finalno skupino, čeprav so dane še vse možnosti za 3. mesto, saj so na sporedu še povratne tekme.

Sparkasse Feldkirchen – KOŠ 68 : 79 (25 : 36) / Trifunović (28), Šporar (14), Perko (14), Brezavšček (12), Blajs, Babič, Jeraj, Vavti, Gomez

Ekipa mladincev pri KOŠ pa je poskrbela za razveseljivo novico, slavila je namreč že četrto za-

poredno zmago v prvenstvu, tokrat je s 74 : 33 morala kloniti ekipa SU Celovec. Uspeh v nobeni fazi tekme ni bil ogrožen, saj ekipa očividno postaja vsebolj homogena in samozavestna. Na čelu stoji »topscorer« Jasmin Trifunović, ki je v tej tekmi dosegel dosti več košev kot pa celotno nasprotnikovo moštvo. Naslov prvaka je vsekakor mogoč!

KOŠ – SU Celovec 74 : 33 (30 : 15) / Trifunović (51), Brumnik J. (7) Rogl (6), Babič (6) Brumnik M. (2), Urank (2), Wutti T. G.

bodo to nedeljo v svojem Golovcu gostili prav Hrvate. Obeta se torej pravi spektakel, favoriti pa so tokrat Celjani, ki po štirih zaporednih polfinalih merijo v letošnji ligi prvakov prav na vrh. V osmino finala so se uvrstili tudi rokometaši Mobitel Prul 67 iz Ljubljane.

Rezultati, košarka, suproliga, 5. krog, skupina B: Scavolini Pesaro – Krka Telekom (Novo mesto) 90 : 68; **stanje:** Maccabi 10 točk... 8. Krka Telekom 7; **evroliga, 5. krog, skupina C:** Union Olimpija – Real Madrid 88 : 79; **stanje:** Olympiakos in Union Olimpija po 9 točk; **rokomet, liga prvakov, 2. krog, skupina A:** Celje Pivovarna Laško – Redbergs-lids 37 : 17; **pokal pokalnih zmagovalk, 3. krog:** Mobitel Prule 67 – Army SK Riga 25 : 19 in 38 : 29; **pokal EHF, moški, 3. krog, povratni tekmi:** Magdeburg – Prevent (Slovenj Gradec) 26 : 22 (rezultat prve tekme 25 : 23), Lemgo (Nemčija) – Trimo Trebnje 31 : 20 (28 : 25).

D. T.

ODBOJKA

Dob potrdil tretje mesto

V zadnji tekmi pred turnirjem evropskega pokala ta konec tedna v Wolfsbergu so si Dobljani pridobili samozavest z zmago 3 : 1 na tujem proti SVS Sokolu.

Nezbranost ekipe v prvem setu je domačinom sicer omogočila vodstvo z 1 : 0 v setih, toda nato so se Dobljani spomnili svojih moči in preostale tri sete zmagali precej jasno s 25 : 21, 25 : 14 in 25 : 19.

V naslednji prvenstveni tekmi bo ekipa SK Dob nastopila

na domačem terenu proti šele enkrat poraženi ekipi iz Tirolske, in sicer v soboto, 2. decembra, ob 19.00, v KD Pliberk.

Najprej pa kapetan Martin Micheu upa na napredovanje v evropskem pokalu v naslednji krog. Nasprotniki od 24. do 26. novembra v športni dvorani v Wolfsbergu pa so ekipe Volley Petagne iz Luksemburga, OK Bihač iz Bosne in Hercegovine ter Tourcoing Lille iz Francije.

T. G.

CEV TURNIR EVROPSKEGA POKALA V WOLFSBERGU

od 24. do 26. novembra 2000

Tekme:

Petek, 24. novembra:

17.00 OK Bihač (BiH) – Tourcoing (FRA)

19.30 SK Zadruga Dob – Petange (LUX)

Sobota, 25. novembra:

17.00 Tourcoing – Petange

19.30 SK Zadruga Dob – SK Bihač

Nedelja, 26. novembra:

15.00 OK Bihač – Petange

18.00 SK Zadruga Dob – Tourcoing

SMUČANJE / SVETOVNI POKAL

Kosteličeva »povozila« konkurenco

Po sezonskem startu na ledeniku v Söldnu se je svetovna smučarska sezona sedaj »prav« začela, in sicer na ameriških progah Park Citya.

Po zmagi Švicarjev Sonje Nef oz. Michaela von Grünigena v veleslalomih in precej dobrih uvrstitvah Avstrijev je v soboto sledil ženski slalom, ki ga v avstrijskem taboru označujejo kot najslabšo disciplino. To sicer ne pove veliko ob neverjetni masi vrhunskih smučarjev v ekipi, toda vseeno je bila napetost pred tekmo posebno velika.

In zares, izkazalo se je, da naša dekleta v tej tehnični disciplini niso preveč ustaljena. Sabine Egger iz Štebna pri Globasnici je upala na svojo najboljšo sezono kariere, toda start ni bil preveč dober. Prvič se bivaša zmagovalka svetovnega pokala v slalomu kot 33. namreč ni kvalificirala za drugi tek!

Po svoji hudi poškodbi v prejšnji sezoni je zmagala 18-letna Hrvatica Janica Kostelić z ogromno prednostjo pred vso konkurenco – drugouvrščeno Martino Ertl (Nemčija) je pustila za sabo kar za 1,73 sekunde!

Pri moškem slalomu je presenetljivo triumfirал Avstrijec Heinz Schilchegger z visoko štartno številko 35 pred rojakom Mariom Mattom.

Od Slovencev je bila najboljša Špela Pretnar s četrtnim mestom v slalomu, s čemer pa najboljša slalomistka minule sezone ni bila preveč zadovoljna. Tina Maze iz Črne na Koroškem je s 15. mestom osvojila svoje prve slalomske točke.

Pri moških je Matjaž Vrhovnik postal v slalomu odličen peti, Mitja Kunc pa sedmi. Ta je v petkovem veleslalomu žal odstopil v drugi vožnji, po prvi je bil namreč na drugem mestu.

T. G.

ŠPORT V SLOVENIJI

Olimpija že jesenski prvak

Rezultati 17. igralnega dne: Koper – Korotan 3 : 2, Maribor Pivovarna Laško – Domžale 1 : 1, CMC Publikum – HiT Gorica 2 : 1, Primorje – Tabor (Sežana) 1 : 1, Dravograd – Mura 3 : 1, Olimpija – Rudar 1 : 1. **Stanje:** Olimpija 36 točk, Maribor 28, Dravograd in HiT Gorica po 27, Rudar 26, Publikum 22, Primorje in Korotan po 21, Koper in Tabor po 19, Mura in Domžale po 17.

Pari 18., zadnjega jesenske igralnega dne, 25. novembra: Rudar – Dravograd (17.00); **26. novembra:** HiT Gorica – Olimpija, Mura – Primorje, Tabor – Koper, Korotan – Maribor, Domžale – Publikum (vse ob 14. uri).

Košarka, rokomet / Kraljevski Real pokleknil v Ljubljani

V ponovno razprodani Hali Tivoli, čeprav stanejo vstopnice

celo več kot 300 šilingov, so košarkarji ljubljanske Union Olimpije v peti tekmi letošnje evrolige dosegli še četrto zmago. Tokrat je bila njihova žrtev madridski Real, katerega so premagali z 88 : 79. Pri ljubljancih sta se posebej izkazala Hrvat Emilio Kovačić (23 točk) in Srb Petar Arsić (18). Novomeška Krka Telekom, ki je v slovenskem prvenstvu po devetih igralnih dneh še vedno edina neporažena, je moral v suproligi priznati premoč italijanskega Scavolinija, ki jih je deklasiral z 90 : 68.

V drugem krogu rokometne lige prvakov so celjski »pivovarji« kar z 20 zadetki razlike premagali švedskega prvaka Redbergs-lids. To je posebej odmeven dosežek, če vemo, da spada švedska reprezentanca med najboljše na svetu. Celjani, ki po dveh zmagah vodijo v skupini A skupaj z Zagrebom,

ŠAH

Kapelski šahisti na poti v podligo

Prva ekipa SŠK »Obir« se je že uvrstila v play off-tekmovanje za podvig v koroško podligo: v vrhunskem dvoboju 4. kroga koroškega šahovskega prvenstva v 1. razredu-vzhod so Kapelčani v gosteh premagali drugo ekipo Pošte Celovec s 4,5 : 3,5. S tem niso le prvi na lestvici, temveč so pred zadnjim krogom že zbrali potrebne točke za tekmovanje v zgornjem play-offu, ki bo odigran spomladi 2001. Za šahiste iz doline Bele so tokrat zmagali Dušan Joković, Hans-Christian Wolte in Johann Wolte, remizirali pa so

Harald Wolte, Justin Polanšek in Rudolf Meier. I. L.

Rešitev šahovskega oreha št. 134

Črni se ni odločil za jemanje bele trdnjave na polju d3, saj je napovedal matiranje belemu kralju, ki je sledilo po 1...Lg3+! 2.fg3 Dh2 mat. Tudi po 2.Sg3: bi sledilo 2.Dh2 z matom. Še ena od redkih matnih slik, ki nastane na robu šahovnice.